

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการสื่อสารในเฟซบุ๊ก (Facebook) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ” ครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การกำหนดคะแนนเพื่อการวิเคราะห์
5. เกณฑ์การอธิบายค่าความสัมพันธ์
6. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
7. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ทั้งนี้เนื่องจากเฟซบุ๊กเป็นเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่วัยรุ่นให้ความสนใจ ดังนั้นเพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมการสื่อสารในเฟซบุ๊ก (Facebook) ของคนรุ่นใหม่ในยุคนี้จึงจำเป็นต้องศึกษาจากนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครของเรามาที่มีความคาดหวัง การใช้ประโยชน์ ความพึงพอใจ ตลอดจนพฤติกรรมการสื่อสารในเฟซบุ๊ก (Facebook) เป็นอย่างไร เพื่อจะได้นำข้อมูลไปปรับปรุง ส่งเสริม สร้างภูมิคุ้มกัน และความเข้มแข็งให้กับนักศึกษาซึ่งเป็นเยาวชนกำลังสำคัญของประเทศชาติซึ่งอยู่ในวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิตให้เป็นผู้ที่สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปลอดภัย ในสังคมยุคเทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบัน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัย ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 400 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีเปิดตารางสำเร็จรูปของ Yamane (อ้างถึงในวิเชียร เกตุสิงห์, 2537)

ขั้นตอนและการสุ่มตัวอย่าง การศึกษาครั้งนี้กำหนดการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ตัวอย่าง จากสัดส่วนตามประชากรในแต่ละคณะ โดยประชากรซึ่งได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีจำนวนทั้งสิ้น 10,489 คน แบ่งออกเป็น 9 คณะ ซึ่งได้แก่ คณะบริหารธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะ

เทคโนโลยีศึกษาศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

จากตัวอย่างจำนวน 400 ตัวอย่าง เพื่อให้ได้สัดส่วนตามประชากรในแต่ละคณะจาก 9 คณะ ในปีการศึกษา 2553 ซึ่งจำนวนตัวอย่างของแต่ละคณะจะคำนวณได้จากสูตรดังนี้

$$\frac{\text{จำนวนตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรของแต่ละคณะ}}{\text{จำนวนทั้งหมดของประชากร}}$$

จำนวนตัวอย่าง = 400 ตัวอย่าง

$$\begin{aligned} \text{จำนวนทั้งหมดของประชากร} &= 2,950+532+592+789+753+1,305+392+2,772+404 \\ &= 10,489 \end{aligned}$$

- 1) จำนวนตัวอย่างของตัวแทนคณะบริหารธุรกิจ

$$= \frac{400 \times 2,950}{10,489} = 112 \text{ คน}$$
- 2) จำนวนตัวอย่างของตัวแทนคณะศิลปศาสตร์

$$= \frac{400 \times 532}{10,489} = 20 \text{ คน}$$
- 3) จำนวนตัวอย่างของตัวแทนคณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น

$$= \frac{400 \times 592}{10,489} = 23 \text{ คน}$$
- 4) จำนวนตัวอย่างของตัวแทนคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน

$$= \frac{400 \times 789}{10,489} = 30 \text{ คน}$$
- 5) จำนวนตัวอย่างของตัวแทนคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

$$= \frac{400 \times 753}{10,489} = 29 \text{ คน}$$
- 6) จำนวนตัวอย่างของตัวแทนคณะเทคโนโลยีศึกษาศาสตร์

$$= \frac{400 \times 1,305}{10,489} = 50 \text{ คน}$$

7) จำนวนตัวอย่างของตัวแทนคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ

$$= \frac{400 \times 392}{10,489} = 15 \text{ คน}$$

8) จำนวนตัวอย่างของตัวแทนคณะวิศวกรรมศาสตร์

$$= \frac{400 \times 2,772}{10,489} = 106 \text{ คน}$$

9) จำนวนตัวอย่างของตัวแทนคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

$$= \frac{400 \times 404}{10,489} = 15 \text{ คน}$$

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและจำนวนตัวอย่างของตัวแทน

ลำดับ ที่	คณะ	จำนวน ประชากร ทั้งหมด	จำนวน ประชากร ตัวอย่าง
1	คณะบริหารธุรกิจ	2,950	112
2	คณะศิลปศาสตร์	532	20
3	คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น	592	23
4	คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน	789	30
5	คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม	753	29
6	คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์	1,305	50
7	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ	392	15
8	คณะวิศวกรรมศาสตร์	2,772	106
9	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	404	15
	รวมตัวอย่างทั้งสิ้น	10,489	400

ขั้นตอนที่ 2 ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยจะทำการเก็บข้อมูลจากนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครคณะต่าง ๆ โดยจะเก็บตัวอย่างตามสัดส่วนของนักศึกษาที่ได้คำนวณไว้ จำนวน 400 ตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามไปกระจายตามคณะต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จากนั้นให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง และผู้วิจัยตรวจสอบความเรียบร้อยของแบบสอบถาม จากนั้นจึงนำไปลงรหัสและประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบบสอบถามดังกล่าวประกอบด้วยคำถามแบบปลายเปิด (Open-Ended Questions) และคำถามแบบปลายปิด (Close-Ended Questions) รวมทั้งแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale Questions) โดยแบ่งโครงสร้างคำถามออกเป็น 6 ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ 1 คำถามทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์
- ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เฟซบุ๊ก (Facebook)
- ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความคาดหวังจากเฟซบุ๊ก (Facebook)
- ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากเฟซบุ๊ก (Facebook)
- ส่วนที่ 5 คำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อเฟซบุ๊ก (Facebook)
- ส่วนที่ 6 คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการสื่อสารในเฟซบุ๊ก (Facebook)

การทดสอบเครื่องมือ

การตรวจสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสำรวจ ดังนี้

1. ก่อนการรวบรวมข้อมูล มีการทดสอบความถูกต้องของเครื่องมือ (Validity) โดยที่ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคนิคการสร้างเครื่องมือและผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

2. จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจมาทำการทดสอบ (Pre – Test) กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 ชุด เพื่อปรับปรุงแบบสอบถามในเรื่องการใช้ภาษาและความเข้าใจง่ายในทุกประเด็น จากนั้นจึงนำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดจริงและมีการทดสอบค่าความเที่ยงตรง (Reliability) โดยโปรแกรมสำเร็จรูป ใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อถือ (Reliability Coefficient Alpha) โดยใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์ของครอนบาช (Cronbach's Coefficient Alpha) ตามสูตร ดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์, 2537)

$$\text{สูตร} = \frac{k}{k - 1} = \frac{(1 - E_{vi})}{V_t}$$

เมื่อ k = จำนวนข้อ

V_i = ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

V_t = ความแปรปรวนของคะแนนรวมทุกข้อ

ผลความเชื่อมั่นที่ได้จากการทดสอบ มีค่าดังนี้

1. ความคาดหวังจากเฟซบุ๊ก (Facebook) = 0.863
2. การใช้ประโยชน์จากเฟซบุ๊ก (Facebook) = 0.866
3. ความพึงพอใจที่มีต่อเฟซบุ๊ก (Facebook) = 0.902
4. พฤติกรรมการสื่อสารในเฟซบุ๊ก (Facebook) = 0.909

ซึ่งผลค่าความเชื่อมั่นที่ได้จากการทดสอบในแต่ละเรื่องมีค่ามากกว่า 0.80 ถือว่ามีความเชื่อมั่นในระดับดี

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเป็นแบบสอบถามที่ให้กลุ่มตัวอย่างกรอกด้วยตนเอง ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลร่วมกับผู้ช่วยวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการอบรมผู้ช่วยวิจัยก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงจากนั้นจึงนำแบบสอบถามมากำหนดรหัส ถอดรหัสและเขียนรหัสลงในแบบสอบถามแล้วนำไปบันทึกเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์โดยตรง และประมวลผลโดยโปรแกรมทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์

4. การกำหนดคะแนนเพื่อการวิเคราะห์

การกำหนดคะแนนคำตอบที่ได้จากแบบสอบถามในการวัดค่าตัวแปรต่าง ๆ เพื่อคำนวณค่าทางสถิติจะมีเกณฑ์ต่าง ๆ ดังนี้

1. ความคาดหวังจากเฟซบุ๊ก (Facebook) การวัดตัวแปรเกี่ยวกับความคาดหวัง มีวิธีกำหนดคะแนนเพื่อการวิเคราะห์ดังนี้

มากที่สุด	=	5	คะแนน
มาก	=	4	คะแนน
ปานกลาง	=	3	คะแนน
น้อย	=	2	คะแนน
น้อยที่สุด	=	1	คะแนน

นำคะแนนมาหาค่าเฉลี่ยแล้วจัดระดับความคาดหวัง ออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

$$\frac{\text{จำนวนค่าคะแนนสูงสุด} - \text{จำนวนค่าคะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนค่าคะแนนทั้งหมด}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.8$$

จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยแล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ยดังนี้

ช่วงคะแนน	ความหมาย
4.21 – 5.00	มีความหวังในระดับมากที่สุด
4.21 – 5.00	มีความคาดหวังในระดับมาก

ช่วงคะแนน	ความหมาย
2.61 – 3.40	มีความคาดหวังในระดับปานกลาง
1.81 – 2.60	มีความคาดหวังในระดับน้อย
1.00 – 1.80	มีความคาดหวังในระดับน้อยที่สุด

2. การใช้ประโยชน์จากเฟซบุ๊ก (Facebook) การวัดตัวแปรเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ มีวิธีกำหนดคะแนนเพื่อการวิเคราะห์ดังนี้

มากที่สุด	=	5	คะแนน
มาก	=	4	คะแนน
ปานกลาง	=	3	คะแนน
น้อย	=	2	คะแนน
น้อยที่สุด	=	1	คะแนน

นำคะแนนมาหาค่าเฉลี่ยแล้วจัดระดับการใช้ประโยชน์ ออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

$$\frac{\text{จำนวนค่าคะแนนสูงสุด} - \text{จำนวนค่าคะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนค่าคะแนนทั้งหมด}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.8$$

จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยแล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ยดังนี้

ช่วงคะแนน	ความหมาย
4.21 – 5.00	มีการใช้ประโยชน์ในระดับมากที่สุด
4.21 – 5.00	มีการใช้ประโยชน์ในระดับมาก
2.61 – 3.40	มีการใช้ประโยชน์ในระดับปานกลาง
1.81 – 2.60	มีการใช้ประโยชน์ในระดับน้อย
1.00 – 1.80	มีการใช้ประโยชน์ในระดับน้อยที่สุด

3. ความพึงพอใจที่มีต่อเฟซบุ๊ก (Facebook)

การวัดตัวแปรเกี่ยวกับความพึงพอใจ มีวิธีกำหนดคะแนนเพื่อการวิเคราะห์ดังนี้

มากที่สุด	=	5	คะแนน
มาก	=	4	คะแนน
ปานกลาง	=	3	คะแนน
น้อย	=	2	คะแนน
น้อยที่สุด	=	1	คะแนน

นำคะแนนมาหาค่าเฉลี่ยแล้วจัดระดับความพึงพอใจ ออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

$$\frac{\text{จำนวนค่าคะแนนสูงสุด} - \text{จำนวนค่าคะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนค่าคะแนนทั้งหมด}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.8$$

จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยแล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ยดังนี้

ช่วงคะแนน	ความหมาย
4.21 – 5.00	มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด
4.21 – 5.00	มีความพึงพอใจในระดับมาก
2.61 – 3.40	มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง
1.81 – 2.60	มีความพึงพอใจในระดับน้อย
1.00 – 1.80	มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

4. พฤติกรรมการสื่อสารในเฟซบุ๊ก (Facebook)

การวัดตัวแปรเกี่ยวกับพฤติกรรมการสื่อสาร มีวิธีกำหนดคะแนนเพื่อการวิเคราะห์ดังนี้

มากที่สุด	=	5	คะแนน
มาก	=	4	คะแนน
ปานกลาง	=	3	คะแนน
น้อย	=	2	คะแนน
น้อยที่สุด	=	1	คะแนน

นำคะแนนมาหาค่าเฉลี่ยแล้วจัดระดับพฤติกรรมการสื่อสาร ออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

$$\frac{\text{จำนวนค่าคะแนนสูงสุด} - \text{จำนวนค่าคะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนค่าคะแนนทั้งหมด}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.8$$

จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยแล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ยดังนี้

ช่วงคะแนน	ความหมาย
4.21 – 5.00	มีพฤติกรรมการสื่อสารในระดับมากที่สุด
4.21 – 5.00	มีพฤติกรรมการสื่อสารในระดับมาก
2.61 – 3.40	มีพฤติกรรมการสื่อสารในระดับปานกลาง
1.81 – 2.60	มีพฤติกรรมการสื่อสารในระดับน้อย
1.00 – 1.80	มีพฤติกรรมการสื่อสารในระดับน้อยที่สุด

5. เกณฑ์การอธิบายค่าความสัมพันธ์

เกณฑ์การจัดระดับความสัมพันธ์ (วิเชียร เกตุสิงห์, 2545) ดังนี้

ช่วงคะแนน	ความหมาย
0.00-0.19	มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำมาก
0.20-0.39	มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ
0.40-0.59	มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง
0.60-0.79	มีความสัมพันธ์ในระดับสูง
ตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป	มีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก

6. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะทางประชากร
2. ความคาดหวังจากเฟซบุ๊ก (Facebook)
3. การใช้ประโยชน์จากเฟซบุ๊ก (Facebook)
4. ความพึงพอใจที่มีต่อเฟซบุ๊ก (Facebook)
5. พฤติกรรมการสื่อสารในเฟซบุ๊ก (Facebook)

สมมติฐานที่ 1 นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครที่มีลักษณะทางประชากรแตกต่างกันมีพฤติกรรมการสื่อสารในเฟซบุ๊ก (Facebook) แตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ - ลักษณะทางประชากร ซึ่งได้แก่ เพศ คณะ ชั้นปี เกรดเฉลี่ย และรายได้ของครอบครัว

ตัวแปรตาม - พฤติกรรมการสื่อสารในเฟซบุ๊ก

สมมติฐานที่ 2 นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครที่มีลักษณะทางประชากรแตกต่างกันมีความคาดหวังต่อเฟซบุ๊ก (Facebook) แตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ - ลักษณะทางประชากร ซึ่งได้แก่ เพศ คณะ ชั้นปี เกรดเฉลี่ย และรายได้ของครอบครัว

ตัวแปรตาม - ความคาดหวังต่อเฟซบุ๊ก

สมมติฐานที่ 3 นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครที่มีลักษณะทางประชากรแตกต่างกันมีการใช้ประโยชน์จากเฟซบุ๊ก (Facebook) แตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ - ลักษณะทางประชากร ซึ่งได้แก่ เพศ คณะ ชั้นปี เกรดเฉลี่ย และรายได้ของครอบครัว

ตัวแปรตาม - การใช้ประโยชน์จากเฟซบุ๊ก

สมมติฐานที่ 4 นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครที่มีลักษณะทางประชากรแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อเฟซบุ๊ก (Facebook) แตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ - ลักษณะทางประชากร ซึ่งได้แก่ เพศ คณะ ชั้นปี เกรดเฉลี่ย และรายได้ของครอบครัว

ตัวแปรตาม - ความพึงพอใจต่อเฟซบุ๊ก

สมมติฐานที่ 5 ความคาดหวัง การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจที่มีต่อเฟซบุ๊ก (Facebook) มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสื่อสารในเฟซบุ๊ก (Facebook)

ตัวแปรอิสระ - ความคาดหวัง การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจที่มีต่อเฟซบุ๊ก

ตัวแปรตาม - พฤติกรรมการสื่อสารในเฟซบุ๊ก

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ การวิเคราะห์เชิงพรรณนาและการวิเคราะห์เชิงอนุมาน

7.1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการอธิบายถึงลักษณะของข้อมูลตามความแตกต่างกันในลักษณะต่าง ๆ โดยใช้ตารางแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่ออธิบายข้อมูลทางประชากรศาสตร์

7.2 การวิเคราะห์เชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ในการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ t-test และ One - way ANOVA ในการทดสอบความแตกต่างตามลักษณะทางประชากรศาสตร์ กับ ความคาดหวัง การใช้ประโยชน์ ความพึงพอใจ และพฤติกรรมการสื่อสารในเฟซบุ๊กและใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวัง การใช้ประโยชน์ ความพึงพอใจ และพฤติกรรมการสื่อสารในเฟซบุ๊ก